

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС

полковник поліції

Станіслав ГУСАРЄВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КРИМІНАЛЬНО-ПРОВОА КВАЛІФІКАЦІЯ»**

Статус дисципліни	обов'язкова
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань:	08 «Право»
Спеціальність:	081 «Право»
Освітня програма:	Право
Форми здобуття вищої освіти:	денна
Мова викладання:	українська
Форма підсумкового контролю:	екзамен

Київ – 2024 рік

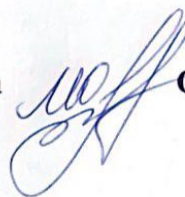
Розробники:

Ілона ЖУК – старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності ННІ №1, кандидат юридичних наук, доцент.

Наталія СИМОНЕНКО – доцент кафедри кримінального права, кандидат юридичних наук, доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри кримінального права
Протокол від 03.10.2024 року № 4

Завідувач кафедри кримінального права
03 . 10 2024 р.

Олена МАТЮШЕНКО

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 20.09.2024 року № 8

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __)
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __. 202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __. __. 202_ № __

Завідувач кафедри

Олена МАТЮШЕНКО

Голова НМР

Станіслав ГУСАРЄВ

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __)
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __. 202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __. __. 202_ № __

Завідувач кафедри

Олена МАТЮШЕНКО

Голова НМР

Станіслав ГУСАРЄВ

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __)
(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __. 202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __. __. 202_ № __

Завідувач кафедри

Олена МАТЮШЕНКО

Голова НМР

Станіслав ГУСАРЄВ

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес професійної підготовки здобувачів вищої освіти в закладах вищої освіти, формування навичок правильної кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Кримінально-правова кваліфікація» є засвоєння здобувачами вищої освіти основоположних знань у сфері законодавчих та теоретичних проблем Загальної та Особливої частин кримінального права; з'ясування спірних питань щодо кваліфікації кримінальних правопорушень; вміння тлумачити закон про кримінальну відповідальність та положення постанов Пленуму Верховного Суду України; поглиблення навичок відмежування кримінальних правопорушень від суміжних правопорушень.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Кримінально-правова кваліфікація» є: засвоєння здобувачами вищої освіти законодавчого визначення основних понять кримінального права; удосконалення знань найважливіших інститутів та положень Особливої частини Кримінального Кодексу України; відпрацювання навичок самостійного комплексного аналізу окремих складів кримінальних правопорушень, а також вміння визначення конкретних елементів відповідних складів кримінальних правопорушень в процесі їх кваліфікації; відпрацювання навичок та умінь правильного застосування отриманих теоретичних та методичних знань під час вирішення конкретних ситуаційних задач та подальшої кваліфікації суспільно небезпечних діянь; формування у здобувачів вищої освіти науково обґрунтованих знань про закон про кримінальну відповідальність, а також про тенденції розвитку законодавства України і інших держав, ролі права в реалізації соціально-економічних перетворень в суспільстві, про заходи кримінально-правової протидії злочинності; навчання здобувачів вищої освіти правильному орієнтуванню в чинному кримінальному законодавстві, набуття вміння застосовувати норми кримінального права при кваліфікації кримінальних правопорушень; вивчення курсу повинно сприяти вихованню у здобувачів вищої освіти поважного ставлення до закону про кримінальну відповідальність як важливого засобу захисту людини, її прав, свобод і законних інтересів, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань; під час вивчення курсу повинні розкриватися зв'язки кримінального права України з іншими галузями права і юридичними учбовими дисциплінами.

Пререквізити: навчальна дисципліна «Кримінально-правова кваліфікація» передбачає попереднє опанування знаннями та вміннями з навчальних дисциплін (та споріднені спецкурси), «Кримінальний процес», «Криміналістика», «Кримінальне право», «Кримінологія».

Постреквізити: навчальні дисципліни для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобувають після завершення вивчення навчальної дисципліни «Кримінально-правова кваліфікація» є «Особливості кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень», «Кваліфікація окремих видів

кримінальних правопорушень», «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства».

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми «Право» першого (бакалаврського) рівня галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Результати навчання.

РН 1. Визначити переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 16. Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Знання, уміння, навички

Знання:

Знання основних положень кримінального права, сутності його правових категорій, юридичної термінології, системи кримінального законодавства України.

Знання елементів та ознак окремих складів кримінальних правопорушень, теоретичних основ та правил кваліфікації кримінальних правопорушень, особливостей кваліфікації окремих видів кримінальних правопорушень, відмежування суміжних складів кримінальних правопорушень.

Уміння.

Вміння кваліфікувати окремі види кримінальних правопорушень;

Вміння правильно застосовувати кримінально-правові норми в процесі кваліфікації кримінальних правопорушень;

Розділ 1											
Тема 1. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи	16	2	4	2	8	навч. ауд.					
Тема 2. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи	12		2	2	8	навч. ауд.					
Тема 3. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти власності	14	2	4	2	6	навч. ауд.					
Тема 4. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.	12	2	4		6	навч. ауд.					
Разом за розділом 1	54	6	14	6	28						
Розділ 2											
Тема 5. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності	14	2	4	2	6	навч. ауд.					
Тема 6. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших кримінальних правопорушень проти здоров'я	12		4	2	6	навч. ауд.					

населення											
Тема 7. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, проти правосуддя	10		4		6						
Разом за розділом 2	36	2	6	4	18						
Вид підсумкового контролю	екзамен										
Усього годин	90	8	26	10	46						

4. Плани навчальних занять за видами

*Денна форма навчання, державне замовлення,
за кошти фізичних або юридичних осіб*

ТЕМА № 1. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи – 6 годин

Навчальні питання до семінарського заняття 1.1

1. Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.
2. Кваліфікація вбивств.
3. Кримінально-правова характеристика тілесних ушкоджень та кваліфікація їх заподіяння.

Навчальні питання до семінарського заняття 1.2

1. Кваліфікація домашнього насильства.
2. Кваліфікація зараження венеричною хворобою.
3. Кваліфікація залишення в небезпеці. Відмінність від ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Що слід визнавати початком та кінцем життя?
2. Які особливості кваліфікації кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України?
3. У чому відмінність при кваліфікації умисного середньої тяжкості тілесного ушкодження та умисного тяжкого тілесного ушкодження?
4. Які тілесні ушкодження слід визнавати небезпечними для життя в момент заподіяння?

5. У чому різниця при кваліфікації залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані?

Навчальні питання та завдання до практичного заняття 1.1.

Задача 1

Кілька місцевих жителів прийшли на танцювальний майданчик туристичної бази. Вони були в нетверезому стані і поводитися нахабно. Тому дівчата відмовлялися з ними танцювати. К. (один з місцевих жителів), отримавши у черговий раз відмову, вдарив дівчину в обличчя. Д., який сидів поряд з нею, зробив К. зауваження. К. запропонував Д. вийти за територію танцювального майданчика. Відійшовши метрів на 10 від виходу, К. вийняв ніж і ударом в груди вбив Д.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 2

П'яний Б. образив незнайомого йому Г. Той у відповідь ударив Б. кулаком в обличчя і зламав щелепу. Від удару Б. впав і вдарився головою об бетонні сходинки. Від одержаної черепно-мозкової травми Б. помер на місці.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 3

Прийшовши напідпитку на квартиру своєї колишньої коханки Г., П. благав її поновити стосунки. Г. відповіла, що зустрічається зараз з Ш., а П. її не влаштовує, бо є імпотентом. Глибоко вражений такою відповіддю П. вихопив з кишені ніж і зі словами: "Не будеш ти ним милуватись", наніс Г. удар ножом у груди, від якого вона померла на місці.

Кваліфікуйте дії П.

Задача 4

Ю. застав свою дружину у Ч. під час статевих зносин. У розпачі він ударив ножом спочатку жінку, а потім Ч. Від заподіяних тілесних ушкоджень і жінка, і Ч. померли на місці.

Кваліфікуйте дії Ю.

Задача 5

Х. понад три роки проживав з М. Одного разу М. сказала Х., що чекає дитину від іншого чоловіка. Наступного дня з метою помститися за зраду Х. задушив М. Судово-медична експертиза встановила, що загибла вагітною не була.

Кваліфікуйте дії Х.

Задача 6

А. як власник суб'єкту підприємницької діяльності піддавався перевірці з боку працівників ДФС. Якось у сауні він поскаржився лідеру злочинного угруповання Д., що працівник ДФС С. дуже його "дістав", що він не пожалкував би 50 тис. доларів тому, хто його усуне. Наступного дня Д. дав завдання членам свого злочинного угруповання Н. та М. вбити С. Останні, дочекавшись, коли С. буде повертатися з роботи, розстріляли з автоматичної зброї і його, і працівника ДФС Г., якого С. запросив до себе в гості. При наступній зустрічі Д. поцікавився в А., чи не заспокоївся його кривдник, натякаючи на С. Зі словами "рахунки слід оплачувати" А. передав Д. 50 тис. доларів готівкою.

Кваліфікуйте дії вказаних осіб.

Задача 7

З. проник у дім Г., яка в стані тяжкого сп'яніння спала на підлозі. Скориставшись цим, він згвалтував її, а потім ударом ножа в голову вбив потерпілу. Мотивом кримінального правопорушення стали ті обставини, що раніше за заявою потерпілої З. був притягнутий до адміністративної відповідальності за дрібне хуліганство.

Кваліфікуйте дії З.

Задача 8

Д. систематично знущався над своєю дружиною, неодноразово погрожував вбивством. Перебуваючи в стані сп'яніння, він у черговий раз почав її бити і, погрожуючи скинути з балкона, вимагав, щоб вона сама стрибнула з нього. Коли він заявив, що візьме ножа, дружина не витримала нервового напруження і стрибнула з балкона другого поверху, наслідком чого стали тяжкі тілесні ушкодження. Потерпіла показала, що, стрибаючи з балкона, хотіла покінчити життя самогубством.

Кваліфікуйте дії Д.

Задача 9

Під час сварки п'яний П. побив свою дружину, яка мала семимісячну вагітність, нанісши кілька ударів у груди та живіт. Потерпіла була доставлена в лікарню, де вона передчасно народила мертву дитину.

Кваліфікуйте дії П.

Задача 10

І. з хуліганських спонукань побив З., спричинивши перелом кісток носа з розривом хряща, а також перелом пальця руки. Від гострого малокрів'я, викликаного довгим та значним крововиливом, через хворобу крові (внаслідок її незгортання) З. помер у лікарні.

Кваліфікуйте дії І.

Задача 11

Під час бійки Б. ударив складаним ножом у живіт Г. При наданні останньому медичної допомоги було встановлено, що внаслідок проникаючого поранення черевної порожнини ніякі внутрішні органи пошкоджені не були. Через п'ять діб Г. було виписано з лікарні.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 12

Вихідного дня хлопці в одній з кімнат гуртожитку грали в карти. В., нанизавши на вістря швайки капсуль "Жевело", з метою налякати гравців кинув з висоти швайку з капсулем на середину столу. Внаслідок вибуху капсуля шматочок латуні влучив в око С. Пошкоджене око лікарі мусли видалити.

Кваліфікуйте дії В.

ТЕМА № 2. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття

1. Загальні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.

2. Кваліфікація згвалтування.

3. Кваліфікація сексуального насильства.
4. Кваліфікація примушування до вступу в статевий зв'язок.
5. Кваліфікація статевих зносини з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку
6. Кваліфікація розбещення неповнолітніх.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Яка різниця між поняттям «статева свобода» та «статева недоторканність»?
2. Визначте момент закінчення зґвалтування?
3. Що включає в себе поняття «особливо тяжкі наслідки» при зґвалтуванні?
4. Відмежуйте зґвалтування від сексуального насильства.
5. Визначте вік суб'єкта кримінального правопорушення та потерпілого від кримінального правопорушення, передбаченого ст. 156 КК України.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття

Задача 1.

Н. і О., які випадково познайомилися в кафе із П. (19 років), силою зтягнули останню до підвалу та разом зґвалтували. Під час слідства було встановлено, що на момент вчинення кримінального правопорушення Н. виповнилося 17, а О. – 13 років.

Кваліфікуйте дії Н. і О.

Задача 2.

На дискотеці Р. познайомився з Д. і запропонував провести її додому. По дорозі у безлюдному місці він раптово напав на неї, повалив на землю та, застосовуючи фізичну силу, вступив з нею у статеві зносини. За заявою Д. проти Р., було розпочате кримінальне провадження, однак через тиждень після цього вони одружилися.

Чи можна притягнути Р. до кримінальної відповідальності в цьому випадку? Якщо “так”, то як слід кваліфікувати його дії? Якщо “ні”, то чому?

Задача 3.

Т. вступив у статеві зносини з Л., погрожуючи їй застосуванням фізичного насильства. За місяць до цього він задовольнив статеву пристрасть з О., використовуючи її безпорадний стан. Обидві жертви були повнолітніми особами та обидві звернулися із заявами до Національної поліції щодо початку відносно Т. кримінального провадження.

Кваліфікуйте дії Т.

Задача 4.

Ш. було запрошено відсвяткувати певну подію на корпоративній вечірці у будинку одного зі співробітників фірми, де він працював. Під час свята Ш. заманив Д. до безлюдної кімнати та, застосовуючи фізичне насильство, вступив з нею у статеві зносини. Через кілька годин, перебуваючи у стані сильного алкогольного сп'яніння, він, погрожуючи вбивством, вступив у статеві зносини з проникненням з неповнолітньою В.

Кваліфікуйте дії Ш.

Задача 5.

Маючи певні психічні вади, Ф. протягом року вступив із п'ятьма жінками у статеві зносини із застосуванням до них фізичної сили. За день до свого затримання Ф., використовуючи безпорадний стан тринадцятирічної О., задовольнив з нею статеву пристрасть без проникнення. На підставі висновку судово-медичної експертизи Ф. визнано осудним.

Кваліфікуйте дії Ф.

Задача 6.

К. відбув покарання за статеві зносини з особою, яка не досягла 16-річного віку. Через два тижні потому він, бажаючи вступити з Ю. у статеві зносини, пригрозив їй розправою, якщо вона буде чинити опір. Коли К. зірвав з Ю. увесь одяг, намагаючись здійснити з нею статевий акт, остання почала голосно кричати і звати на допомогу. К. перелякався, припинив злочинні дії та зник з місця події.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 7.

Р., під час насильницьких статевих зносин з Х., застосував до неї фізичне насильство, заподіявши їй середньої тяжкості тілесні ушкодження. Через два дні він вступив у насильницькі статеві зносини з С. і при цьому наніс їй тяжкі тілесні ушкодження, небезпечні для життя в момент їх заподіяння.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача 8.

Ж., перебуваючи у стані наркотичного сп'яніння, зустрів 16-річну Є. Застосовуючи фізичне насильство, він вступив з нею у статеві зносини. Внаслідок цього потерпіла заразилася гонореею.

Кваліфікуйте дії Ж.

Задача 9.

В., маючи на меті задовольнити статеву пристрасть анальним способом з Н., запросив його до себе додому під виглядом вирішення проблем приватного бізнесу. Додавши клофелін у спиртні напої, В. довів Н. до безпорадного стану та здійснив з ним акт мужолозтва без згоди останнього. Через кілька хвилин В. вчинив повторний акт мужолозтва з Н. Коли вночі Н. прийшов до тями, він почав голосно лаятися та погрожувати негайно розповісти про дії В. поліції та його близьким родичам. Побоюючись викриття та притягнення до кримінальної відповідальності, В. збив з ніг Н. і задушив його. Після цього В. розчленував труп Н. і по частинам виніс його на смітник.

Кваліфікуйте дії В.

Задача 10.

Будучи ВІЛ-інфікованим і знаючи про наявність у своєму в організмі цього вірусу, О. вирішив умисно заразити ним якомога більше жінок. Пізно увечері він напав у парку біля річки на Ц. і, застосовуючи фізичну силу, вступив з нею у статеві зносини. Через кілька днів він шляхом психічних погроз задовольнив свою статеву пристрасть з Я. Через кілька місяців з'ясувалося, що внаслідок цих дій Я. заразилася ВІЛ-інфекцією, а Ц. – ні.

Кваліфікуйте дії О.

Задача 11.

З метою вчинити насильницький статевий акт Х. напав на 25-річну С. Для подолання опору потерпілої Х. кілька разів вдарив С., заподіявши їй умисне легке тілесне ушкодження із короткочасним розладом здоров'я. Через це посягання у С. виникло хронічне психічне захворювання.

Кваліфікуйте дії Х.

Задача 12.

Тридцятирічний К. і двадцятирічний Т. побачили у безлюдному місці двадцятишестирічну Ш., яка перебувала у стані алкогольного сп'яніння. К. Застосовуючи фізичне насильство, Т. утримував потерпілу, а К. безпосередньо вчинив з нею статевий акт.

Кваліфікуйте дії К. і Т.

ТЕМА № 3. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти власності 6 години

Навчальні питання до семінарського заняття – 3.1

1. Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень проти власності.
2. Кваліфікація крадіжки.
3. Кваліфікація грабежу.
4. Кваліфікація розбою.

Навчальні питання до семінарського заняття – 3.2

1. Кваліфікація вимагання.
2. Кваліфікація шахрайства.
3. Кваліфікація привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Що відноситься до предметів кримінальних правопорушень проти власності, а що ні?
2. Відмежуйте крадіжку від грабежу.
3. Відмежуйте насильницький грабіж від розбою.
4. Відмежуйте розбій від вимагання.
5. Як впливає сума завданих збитків на кваліфікацію за ст. 185 КК України?

Навчальні питання та завдання до практичного заняття

Задача 1.

Білетер К. систематично пропускав громадян на танцювальний майданчик без квитків, а гроші брав собі, "заробивши" в такий спосіб протягом місяця 970 грн. Коли К. почав працювати касиром, то продав використані квитки, привласнивши собі 525 грн.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 2.

Є., виставивши вікно, проник у сільський клуб. Викравши акордеон, баян, дві гітари, він зник. Наступного дня при спробі продати акордеон на базарі його було

затримано. Під час слідства з'ясувалося, що баян належав батькові Є., який рік тому помер, а інші речі належали клубу.

Кваліфікуйте дії Є.

Задача 3.

Т. на вокзалі залишив свої особисті речі в автоматичній камері схову. Для того, щоб не забути код, він попросив у незнайомого йому Б. кулькову ручку, і в його присутності записав код на пачці з-під сигарет. Пізніше Б. скористався кодом, відчинив камеру схову і викрав речі, що належали Т.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 4.

А., скориставшись неухважністю продавця, узяв з прилавка 244 грн. – частину виручки і вийшов з гастроному. Наступного дня таким же чином він викрав 340 грн., але цього разу продавець це побачила і вхопила А. за рукав, та він вирвався і з викраденими грошима вибіг з гастроному.

Кваліфікуйте дії А.

Задача 5.

С. і П. з метою заволодіння майном С. підійшли непомітно до неї ззаду. С. вдарив її кулаком у потилицю, від чого потерпіла впала і втратила свідомість. П. підняв сумку, яка випала з рук С., де знаходилися продукти харчування і гаманець з 2112 грн., і разом з С. утік з місця пригоди. Потерпілій були заподіяні легкі тілесні ушкодження без короточасного розладу здоров'я.

Кваліфікуйте дії С. і П.

Задача 6.

Завідуючий магазином С., продавці К., Ц. та Г. систематично після роботи влаштовували в магазині п'янки, а горілку та закуски безоплатно брали в магазині. Під час ревізії було встановлено нестачу товарів на суму 8250 грн.

Кваліфікуйте дії С., К., Ц. та Г. Визначте спосіб розкрадання.

Задача 7.

Касир Держбанку С. мала видати касирові лісгоспу М. 30320 грн. При цьому вона помилково видала 33620 грн. М. помітила переплату але промовчала, а повернувшись до бухгалтерії лісгоспу оприбуткувала 30320 грн., 3300 грн. залишивши собі.

Дайте кримінально-правову оцінку діям М.

Задача 8.

Завідуюча магазином Р. допустила недостачу на 10410 грн. Щоб її приховати, вона підпалила підсобне приміщення магазину, заподіявши цим збитки на суму 50780 грн.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача 9.

Сторож магазину К. несумлінно ставився до виконання своїх обов'язків. Він заснув на посту. Цим скористалися І. та С., які проникли до магазину та викрали товарів на суму 15000 грн. К. прокинувся, коли злодії вистригнули через вікно на вулицю, і закричав, але вони втекли.

Кваліфікуйте дії К., І., С.

Задача 10.

Ж. їхав в одному купе потяга з незнайомим чоловіком. Уночі цей пасажир зійшов на станції Конотоп, а вранці Ж. виявив, що чоловік забув свій портфель.

Ж. відкрив портфель. У ньому були гроші (8500 грн) і роздаточна відомість на виплату заробітної плати працівникам фірми "Світанок". Гроші Ж. обернув на свою користь, відомість знищив, а портфель викинув.

Кваліфікуйте дії Ж.

Задача 11.

Студенти коледжу С. та Д., довідавшись, що їх однокурсниця М. має інтимні стосунки зі студентом їх коледжу, почали їй погрожувати, обіцяючи афішувати таємницю. М. благала їх не робити цього. Вони погодились за умови, що вона дасть їм 1500 грн. М. пообіцяла протягом тижня розрахуватися з ними. Під час розмови Д. зняв з М. золотий ланцюжок з кулоном і забрав як "заставу" і пообіцяв повернути після передачі грошей. Того ж дня С. і Д. продали ланцюжок з кулоном, а гроші витратили на наркотики.

Кваліфікуйте дії С. і Д.

Задача 12.

Раніше неодноразово судима за крадіжки Д. з метою вчинення кримінального правопорушення подзвонила в одну з квартир. Двері їй відчинила п'ятирічна Оксана, яка була одна вдома. Довідавшись що, крім дитини, нікого вдома немає, Д. збрехала, що вона працює разом з матір'ю Оксани і що остання попросила передати їй золоті прикраси для фотографування. Дівчинка винесла золоті прикраси та передала їх Д.

Кваліфікуйте дії Д.

ТЕМА № 4. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття

1. Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.
2. Кваліфікація створення, керівництва злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участі у ній.
3. Кваліфікація бандитизму.
4. Кваліфікація терористичного акту.
5. Кваліфікація незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами та вибуховими речовинами.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Назвіть основні ознаки злочинної організації.
2. За яких умов особа звільняється від кримінальної відповідальності за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 255 КК України?
3. Назвіть відмінності між складами кримінальних правопорушень «бандитизм» та «розбій»?
4. Що відноситься до предметів кримінальних правопорушень, передбачених ст. 262-264 КК, а що ні?
5. Що означає переробка зброї?

Навчальні питання та завдання до практичного заняття

Задача 1.

С. придбав фінський ніж. Підчас його повернення додому його затримали працівники поліції і вилучили ніж. Експертиза визнала ніж холодною зброєю. Адвокат вимагав звільнити С. від кримінальної відповідальності, обґрунтовуючи це тим, що ніж вільно продавався у магазині (на базарі) і відсутністю будь-якого злочинного умислу у С.

Яке рішення повинен прийняти слідчий?

Задача 2.

Черговий по залізничному вокзалу отримав телефонне повідомлення про мінування вокзалу. Під час проведення оперативних заходів були затримані два підлітки Р. і С., яким виповнилося 17 і 15 років відповідно. Виявилося, що це лише жарт.

Яке рішення повинен прийняти слідчий?

Чи зміниться кваліфікація, якщо б вокзал був дійсно замінований?

Задача 3.

Приблизно біля 21.00 год. до бензозаправки у м. Черкаси під'їхав автомобіль. З машини вийшли І. і К. Вони підійшли до каси заправки і, погрожуючи обрізом мисливської рушниці касиру, викрали 5 тис. грн. Під час розшуку винних оперативники затримали І., К. і П. Зі свідчень підозрюваних вдалось встановити, що напад готувався 2 місяця і винні особи планували пограбувати ще декілька бензозаправок.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 4.

Працівник патрульної поліції Р. запросив до себе на вечерю своїх друзів. Під час гри у преферанс Р. програв всі гроші. Знаходячись в стані сильного алкогольного сп'яніння він поставив на гру табельний пістолет. Його знайомий М. виграв пістолет. Р. обманним шляхом. Р. на наступний день не пам'ятав куди він поклав свою зброю. М. продав пістолет своєму знайомому П.

Чи будуть притягнуті до відповідальності зазначені особи?

Задача 5.

Раніше судимий І. організував групу з 4 осіб для викрадення автомобілів. Для прикриття своєї злочинної діяльності він підкупив працівника Національної поліції. Частина отриманих грошей він віддавав злочинному авторитету П., який вирішував спірні питання з іншими злочинними групами. Протягом року злочинці уникали затримання і продовжували викрадати машини. Під час спецоперації був затриманий один зі злочинців – К. Він повідомив необхідну інформацію про групу. Під час розслідування адвокат К. вимагав від слідчого звільнити свого клієнта за те що він добровільно все розповів.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Чи підлягає вимога адвоката задоволенню?

Задача 6.

М. зберігав в сейфі мисливську рушницю в розібраному стані. Сейф він постійно тримав закритим, а ключі зберігав на роботі. Син М. – Р. (13 років) зламав замок та вбив К.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації.

Задача 7.

Н., К., М. домовились чинити напади на громадян. Для залякування вони застосовували пістолет ТТ, який був непридатним для стрільби (зламана бойова

пружина). Всього вони вчинили 5 нападів, забираючи у потерпілих майно, які ті мали при собі. Як потрібно кваліфікувати їх дії?

Задача 8.

Під час утилізації боєприпасів військовослужбовець Р. кинув сигарету біля снарядів. Внаслідок цього виникла пожежа і відбувся сильний вибух боєприпасів, що призвело до загибелі вартового. За даним фактом було розпочате кримінальне провадження проти начальника складу. Адвокат подав скаргу, в якій вказав, що дана подія – це випадок, який не залежав від волі начальника складу.

Чи обґрунтована скарга адвоката?

Як потрібно кваліфікувати дії начальника складу?

Задача 9.

Найманий вбивця С. купляв таблетки радіоактивного ізотопу стронцію і неодноразово застосовував їх при вбивстві. Так, він підклав таку таблетку в кабінет директора комерційної фірми, який через два тижня помер. Але після цього загинуло ще дві особи, які працювали в цьому приміщенні. Під час затримання С. погрожував викинути таблетки у річку, але це йому не вдалося внаслідок швидких дій працівників поліції.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 10.

Під час операції “Зброя” було затримано трьох осіб, які протягом року вчиняли пограбування ювелірних магазинів. Під час обшуку в квартирі одного з них був вилучений пістолет-кулемет дореволюційних часів. Експертиза визнала цей пістолет вогнепальною зброєю, але колекційним зразком.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 11.

Під час відправки приміського поїзду зі ст. “Здолбунів” під одним з вагонів пролунав вибух, внаслідок якого вагон було пошкоджено, а пасажиру, який знаходився в тамбурі спричинені тяжкі тілесні ушкодження. Згодом було встановлено, що вибухнула граната, яку поклав під вагон 14-річний Р. Як він пояснив, гранату знайшов на узбіччі і поклав просто так, щоб подивитись як вона вибухне. Як кваліфікувати дії Р?

Варіант: Р. пояснив, що гранату він приніс з собою і поклав для того, щоб зруйнувати частину залізничного полотна.

Задача 12.

Л. з метою крадіжки проникнув у квартиру. Коли він почав складати речі у валізу, то випадково побачив заряджений револьвер. Разом з речами він забрав і той револьвер. Згодом з’ясувалось, що господар квартири зберігав вогнепальну зброю незаконно.

Як кваліфікувати дії Л.?

ТЕМА № 5. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності – 6 годин

Навчальні питання до семінарського заняття – 5.1

1. Загальні положення кваліфікації кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

2. Кваліфікація групового порушення громадського порядку. Відмінність від масових заворушень.
3. Кваліфікація хуліганства.

Навчальні питання до семінарського заняття – 5.2

1. Кваліфікація наруги над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого.
2. Кваліфікація сутенерства або втягнення особи у заняття проституцією.
3. Кваліфікація втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Які особливості кваліфікації наруги над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого?
2. Які особливості визначення предмета кримінального правопорушення при кваліфікації жорстокого поводження з тваринами?
3. Як слід відмежовувати звідництво від сутенерства?
4. Як особливості визначення моменту закінчення втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність?
5. Чим відрізняється особлива зухвалість від виняткового цинізму в ст. 296 КК?

Навчальні питання та завдання до практичного заняття

Задача 1.

Г., перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, вчинив уночі в будинку свого тестя сварку, нецензурно лаявся, погрожував розправою дружині, побив посуд, сокирою порубав меблі і повибивав шибки у вікнах, а потім кочергою заподіяв тестеві тілесні ушкодження середньої тяжкості. Для приборкання Г. мешканці села викликали працівника поліції В., який зажадав від Г. припинити хуліганські дії. Проте той вчинив йому опір, поєднаний з насильством, і вдарив кочергою по руці, заподіявши легкі тілесні ушкодження без короткочасного розладу здоров'я.

Кваліфікуйте дії Г.

Варіант: Побачивши працівника поліції, Г. вистрибнув у вікно і почав тікати, але В. наздогнав його на вулиці і схопив, щоб затримати, проте Г. вчинив опір і вкусив В. за пальця, заподіявши легкі тілесні ушкодження без короткочасного розладу здоров'я.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 2.

П'яний Є. уночі зустрів на безлюдній вулиці міста С. і почав до неї чіплятися, обнімати її, хапав руками за груди, намагався поцілувати. С. опиралася. Є. почав погрожувати ножем. При цьому він говорив, що може на вибір відрізати їй кінчик носа, вухо або гудзик. Таке залицяння тривало близько години. С. пощастило вирватись і втекти від Є.

Кваліфікуйте дії Є.

Задача 3.

С., котра ніде не працювала і зарекомендувала себе жінкою легкої поведінки, запрошувала до себе додому неповнолітніх, яким дозволяла грати в карти, розпивати спиртні напої, вступати в статеві зносини. Сама вона неодноразово пригощала їх спиртними напоями, показувала і продавала предмети порнографічного характеру. Зупинивши свій вибір на 15-річному хлопцеві, вона вступила з ним у статевий зв'язок та задовольнила статеву пристрасть неприродним способом.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 4.

П. та З. зібрали групу молодих хлопців і дівчат, які ніде не працювали, для створення відеофільмів сексуального характеру. Для цього вони в квартирі З. обладнали кімнату, де дівчата та хлопці займалися сексом, а П. знімав цей процес телекамерою. Після чого П. та З. монтували короткометражні фільми, які продавали реалізаторам відеопродукції. Хлопці та дівчата після реалізації дисків отримували невелику плату.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 5.

С. та Г. організували підпільну фірму з надання сексуальних послуг. З цією метою вони підшуковували дівчат та молодих жінок, які давали згоду на заняття проституцією, а також чоловіків, які охороняли дівчат та забезпечували авто. Чоловіки возили дівчат до клієнтів та збирали гроші. С. та Г. займалися рекламою фірми, залученням до роботи повій, прийняттям замовлень та доставкою повій до клієнтів. Повії та чоловіки, що їх розвозили, отримували по 50 % від "заробленої" суми, інша половина залишалась С. та Г.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 6.

10 березня 2020 р. приблизно о 1 год в смт. Голоби Ковельського р-ну по вул. Ткача, перед входом в бар, Ю. в групі з П., безпричинно, з хуліганських мотивів, в присутності громадян, грубо порушуючи громадський порядок, почали шарпати за одяг О., який знаходився в салоні власного автомобіля та намагалися витягнути його з автомобіля, при цьому ображали О. та виражалися на його адресу нецензурними словами. На пропозицію Т. припинити хуліганські дії П. та Ю. зреагували агресивно, при цьому Ю. наніс удар рукою в обличчя Т., спричинивши останньому фізичний біль. В продовження своїх хуліганських дій, грубо порушуючи громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства, П. та Ю. притисли Т. до автомобіля і почали наносити йому удари руками в голову та по тулубу, спричинивши останньому фізичний біль, а після цього, продовжуючи свої хуліганські дії, Ю. наніс удар ріжучим предметом в живіт Т., спричинивши останньому різану непроникаючу рану передньої черевної стінки, яка відноситься до легких тілесних ушкоджень, що спричинили короткочасний розлад здоров'я.

Також з матеріалів провадження встановлено, що за свідченнями Ю. він під час бійки з потерпілим Т., лівою рукою намацав на землі якийсь твердий предмет (йому видалося, що це була викрутка), яким вдарив Т. в живіт Ц.

Дайте юридичну оцінку діям Ю.

Задача 7.

Охоронець фабрики Л. в селі Великий Березний Закарпатської області намагався схилити до стовбурів зносин робітницю цієї фабрики. Отримавши відмову, він підпалив запальничкою волосся жінки. Внаслідок цього потерпілій були завдані серйозні опіки голови, в тому числі вуха та частини обличчя.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 8.

11 серпня 2018 р. близько 20.30 год К. разом з С., перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння на Старообрядницькому кладовищі в м. Житомирі, підійшли до могили із захороненням С.П.І., де С., а потім і К., умисно поламали дерев'яну лавку, що знаходилася поруч із могилою, а після чого даною лавкою почали бити по надгробному хресту, що розташований на даній могилі. Потім вони почали разом руками розхитувати даний хрест, намагаючись витягти його із землі. В результаті спільних злочинних дій С. і К. було погнуто надмогильний хрест та пошкоджено дерев'яну лавку.

Кваліфікуйте дії вказаних осіб.

Задача 9.

У селищі Жовтоолександрівка П'ятихатського р-ну під час новорічних свят з меморіалу, присвяченому 350-річчю битви українського війська Богдана Хмельницького з поляками під Жовтими Водами, зникли три чавунні пушки, кожна з яких важить біля двохсот кілограм і коштують приблизно 45 тис грн. 3 грудня 2018 р. співробітники поліції затримали двох місцевих мешканців А. і В., які зізналися, що намагалися здати пушки до металолому. Пушки, за даними експертизи, були частково пошкоджені.

Кваліфікуйте дії вказаних осіб.

Задача 10.

У січні 2019 р. в м. Києві було почате кримінальне провадження проти директора приватної будівельної фірми А., який наказав будувати своїм підлеглим приватний багатоповерховий будинок на території національного заповідника, що призвело до знищення пам'ятника архітектури. Під час слідства було встановлено, що А. розпочав роботи без оформлення відповідної документації.

Кваліфікуйте дії А.

Задача 11.

10 січня 2019 р. близько 23.30 год. громадяни С., П., О., увірвалися на подвір'я вісімдесятирічної бабусі, і закривши стареньку в хаті, повиносили зі стайні алюмінієвий посуд. Особи сподівалися заробити 400 гривень, здавши його на брухт. Проте на заваді злочинцям стали дворові собаки. Злочинці розтроцюли дворнягам голови. Розпочато кримінальне провадження за ч. 2 ст. 186 та ч.1 ст. 299 КК України.

Чи обґрунтоване рішення слідчого? Кваліфікуйте дії вказаних осіб.

Задача 12.

10 грудня 2018 р. було затримано чотирьох громадян, які на книжковому ринку біля станції метро "Петрівка" збували та зберігали з метою збуту 47 примірників відеокасет, CD та DVD дисків з записами порнографічних фільмів.

Дайте юридичну оцінку діям вказаних осіб.

ТЕМА № 6. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших кримінальних правопорушень проти здоров'я населення – 6 годин

Навчальні питання до семінарського заняття – 6.1

1. Кваліфікація контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів (ст. 305 КК).
2. Кваліфікація незаконного вироблення, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК). Відмежування від кримінального правопорушення, передбаченого ст. 309 КК.
3. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 308 КК).
4. Кваліфікація посіву або вирощування снотворного маку чи конопель (ст. 310 КК).

Навчальні питання до семінарського заняття – 6.2

1. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 314 КК).
2. Кваліфікація посівів або вирощування снотворного маку чи конопель (ст. 310 КК).
3. Кваліфікація схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 315 КК).
4. Кваліфікація незаконного публічного вживання наркотичних засобів (ст. 316 КК).
5. Кваліфікація організації або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 317 КК).

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Які особливості кваліфікації контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів?
2. Які особливості визначення предмета кримінального правопорушення при кваліфікації незаконного вироблення, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів?
3. За якими ознаками слід відмежовувати ст. 307 КК від ст. 309 КК?
4. Як особливості визначення моменту закінчення викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання посадовим становищем?

Навчальні питання та завдання до практичного заняття

Задача 1. Ф. придбав коробочки маку, перевіз їх до себе додому, де зберігав та виготовляв наркотики для особистого споживання. Працівниками поліції під час обшуку було виявлено в квартирі Ф. і вилучено 37 г макової соломи. Після порушення кримінальної справи ще півтора місяці 40 г макової соломи Ф. продовжував зберігати до повторного вилучення. Під час слідства Ф. пояснив, що всю макову соломку він придбав одноразово.

Кваліфікуйте дії Ф.

Задача 2. Б. на торговельному ринку у м. Миколаєві придбав 85 грамів макової соломи з метою передати її своєму братові, який відбував покарання у ВТУ ІН–316/53. Під час перевірки на контрольно-пропускному пункті ВТУ макову соломку було виявлено у пакеті з продуктами харчування, які призначалися для засудженого.

Дайте кримінально-правову оцінку.

Задача 3. С. звернулась з проханням до Ш. придбати для неї у Д. і В. 1,5 кг висушеної марихуани в обмін на даний нею телевізор. Ш. це прохання виконав, передавши С. всю марихуану, яку отримав від Д. і В.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 4. С. один раз надала п'ятьом гостям свою квартиру для куріння марихуани. Один з гостей – П., був неповнолітнім.

Дайте кримінально-правову оцінку.

Задача 5. Мешканець Фастівського району Київської області Г. незаконно виростив мак на своїй присадибній ділянці. Після збору врожаю вимолотив зерно маку, а макову соломку зберігав та виготовляв з неї ацетильований опій без мети збуту.

Варіант. Г. макову соломку зберігав та виготовляв з неї ацетильований опій з метою збуту.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 6. Мешканець м. Одеси Ч. скуповував і передавав своєму неповнолітньому сину Євгену наркотичні засоби, фінансував його для придбання наркотиків, а також вводив їх йому шляхом ін'єкцій.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 7. З. на ринку у м. Полтава незаконно придбав 47 мл розчину опію й 30 мл оцтового ангідриду – прекурсору.

Кваліфікуйте дії З.

Задача 8. Мешканець Київської області К. придбав з метою збуту у не встановлених слідством осіб 35,4 кг макової соломи, заховав її в подвійне дно автомобільного причепа і намагався перевезти її автомобілем в Білорусь через митний пост «Вільча» Овруцької митниці, проте свій намір до кінця не довів, оскільки працівники митниці виявили тайник і вилучили наркотичні засоби.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 9. К. виготовив з макової соломи екстракт опію. Під час однієї вечірки в квартирі К., він разом з З. і Б. вирішили перевірити дію цього наркотику на М. Вони довели М. до стану сп'яніння, а потім незважаючи на заперечення, шляхом ін'єкції ввели йому наркотик. М. помер від передозування екстракту опію.

Кваліфікуйте дії винних.

Задача 10. В Закарпатській області на українсько-словацькому кордоні було виявлено і затримано велику партію наркотиків – більше шести тон гашишу. Під час розвантажування і зважування наркотику на посту «Ужгород» старший інспектор митниці Є. викрав два пресованих брикети гашишу вагою 1,952 кг і сховав у власному автомобілі. Згодом він повідомив про це колегу – начальника сектора оперативного реагування Д. Вдвох вони вирішили продати гашиш. Добров звернувся за допомогою до свого знайомого С., приватного таксиста, встановивши за товар ціну – 24,5 тис. доларів США. Через деякий час С. знайшов покупця – М. В момент продажу гашишу продавці і покупець були затримані.

Кваліфікуйте дії винних.

ТЕМА № 7. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, проти правосуддя – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття

1. Загальні питання кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності за КК України.

2. Кваліфікація зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК) і перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК) та суміжних кримінальних правопорушень.

3. Кваліфікація службового підроблення (ст. 366 КК).

4. Кваліфікація прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою (ст. 368 КК) і суміжних кримінальних правопорушень.

5. Кваліфікація окремих кримінальних правопорушень у сфері професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.

6. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти правосуддя: поняття та види.

7. Кваліфікація завідомо незаконного затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою (ст. 371 КК).

8. Кваліфікація примушування давати показання (ст. 373 КК).

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Що відноситься до тяжких наслідків при перевищенні влади або службових повноважень?

2. Хто визнається службовою особою?

3. Що слід розуміти під неправомірною вигодою?

4. Хто є суб'єктом зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги?

5. Що слід розуміти під істотною шкодою?

6. Що означає перевищення влади або службових повноважень?

7. Що означає вимагання неправомірної вигоди?

8. Хто є суб'єктом примушування давати показання?

9. Порухення вимого якого закону тягне відповідальність за незаконне затримання, привід, арешт або тримання під вартою?

10. Які особи не підлягають кримінальній відповідальності за заздальгідь обіцане приховування тяжкого чи особливо тяжкого кримінального правопорухення?

Навчальні питання та завдання до практичного заняття

Задача 1. Л., працюючіі директором міжрайонної ГЕС, у порушення правил технічної експлуатації сільських електроустановок, не проводив регулярного огляду ліній електропередач, не перевіряв стану бандажів і заземляючих обладнань, не вів обліку ремонтних робіт і не оформляв дорожніх листів. Знаючи про непридатність електричних опор, не ставив питання перед відповідними особами про заміну та ремонт. Внаслідок указаних порушень і під впливом сильного вітру впало п'ять опор. Під одну з них потрапив учень середньої школи Р., який отримав опіки тіла, що призвели до ампутації лівої руки.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 2. Завідуюча дитячими яслами Г. в порушення правил прийому на роботу в дитячі установи зарахувала нянею громадянку В., не витребувавши від неї медичної книжки чи документів медичного огляду. Через деякий час у В. був виявлений рецидив небезпечного інфекційного захворювання. Г. засуджена за халатність за ст. 367 КК України.

Чи обгрунтована така кваліфікація її дій?

Чи зміниться ситуація за умови, що інфекційне захворювання, яким хворіла В., було б виявлене в когось з дітей?

Задача 3. У середній школі з гардеробу зникло пальто учня Б. Директор школи С., підозрюючіі в крадіжці учня 8 класу 15-річного З., замкнув його в темній кладовій, заявивши, що він не буде відпущений, доки не зізнається та не поверне пальто. Занепокоєні тривалою відсутністю сина батьки З. прийшли до школи і знайшли його замкнутим. Вони звернулися до прокурора з заявою про притягнення С. до кримінальної відповідальності.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 4. Директор фірми Б., знаходячись в гостях у Д., на ґрунті ревностів побив підлеглого Р., спричинивши йому середньої тяжкості тілесні ушкодження. Дії Б. кваліфіковані судом за ч.2 ст.365 КК України

Чи обгрунтована така кваліфікація його дій?

Задача 5. М., працюючи начальником транспортної дільниці горно-металургійного комбінату, систематично пропонував деяким підлеглим йому водіям писати заяви про надання матеріальної допомоги, а одержані грошові суми передавати йому. Таким же чином діяв М. і при преміюванні підлеглих працівників. В усіх випадках М. пояснював, що одержані ним гроші будуть витрачені на проведення банкетів за участю осіб, які мають проводити технічний огляд автотранспорту, на подарунки до свят тощо. Указані обставини знайшли підтвердження по справі.

Кваліфікуйте дії М.

Задача 6. Завідуюча магазином С. разом із завідуючою побутової техніки Т. систематично оформляли продаж товарів у кредит по підроблених зобов'язаннях на вигаданих осіб. Замість товарів вони вилучали в магазині наявні гроші, які згодом повертали.

Дайте юридичну оцінку діям зазначених осіб.

Задача 7. С., працюючи старшим оперуповноваженим ДСБЕЗ райвідділу внутрішніх справ, вилучив у затриманих за підозрою в спекуляції громадян, які назвалися Б. та І., 7500 тис. грн. Всупереч встановленим правилам вилучені гроші С. на депозитний рахунок УМВС України в Вінницькій області не здав, а зберігав при собі. Встановивши згодом, що власники грошей зникли і при цьому повідомили неправдиві відомості про своє місце проживання, С. вилучені гроші привласнив.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 8. Між Л. та Г. склалися неприязні стосунки у зв'язку з неповерненням Г. взятих у борг грошей у сумі 5000 дол. США. Л. погрожував розправою, тому Г. почав переховуватися: не відповідав на телефонні дзвінки, не відчиняв дверей, не виходив з квартири. Не маючи можливості примушувати Г. до сплати боргу, Л. звернувся до свого знайомого Д., який працював ст. оперуповноваженим карного розшуку, з проханням викликати ніби у справах Г. з квартири. Д. представившись працівником поліції, запросив Г. піти з ним у відділ внутрішніх справ. У дворі будинку Л. напав на Г. і разом з Д. помістили його в автомашину і відвезли за місто. У безлюдному місці Л. наніс Г. декілька ударів по обличчю, а Д. наклав йому, на шию мотузку, демонструючи, що його чекає у разі неповернення боргу.

Кваліфікуйте дії зазначених осіб.

Задача 9. Помічник прокурора району С. під час відсутності прокурора санкціонував постанову слідчого РУВС про припинення кримінального провадження за примиренням сторін, хоча такі функції на нього не поклалися.

Дайте юридичну оцінку діям.

Задача 10. Слідчий М. під час закінчення досудового слідства в матеріали кримінального провадження вніс завідомо неправдиві відомості про участь адвоката С. та учинив від його імені підпис. Свої дії пояснив відсутністю у обвинуваченого коштів на послуги захисника і труднощами у безоплатному залученні до справи адвокатів.

Дайте юридичну оцінку діям М.

Задача 11. Підозрюваний Т. відповідно до положень КПК України запросив захисника адвоката А. (відомості про якого внесено до Єдиного реєстру адвокатів України) захищати його від обвинувачення. Слідчий У., (порушуючи вимоги КПК України), відмовив А. у виконанні його обов'язків не зважаючи на те що адвокат А. підтвердив свої повноваження захисника на участь у кримінальному провадженні. Свою поведінку слідчий У. пояснив підозрюваному Т. тим, що той запросив не того адвоката.

Кваліфікуйте дії слідчого У.

Задача 12. А. спалив автомобіль судді К., бажаючи помститися за діяльність, пов'язану із здійсненням правосуддя. Це викликало у судді К., почуття занепокоєності, тривоги що перешкоджало якісно виконувати його

обов'язки, пов'язані з відправленням правосуддя та привело до порушення нормальної роботи суду.

Кваліфікуйте дії А.

Задача 13. Слідчий О., намагаючись отримати показання при допиті обвинуваченого Г., застосував до нього незаконні дії(обман, гіпноз)погрозу застосувати насильство до допитуваного та близьких йому осіб.

Кваліфікуйте дії слідчого О.

Задача 14. Обвинувачений, (який не тримається під вартою),В., зустрівши в пивному барі “Орфей”, суддю Р., що розглядав матеріали кримінального провадження, вимагав від останнього, погрожуючи вбивством, винесення неправосудного рішення. Після виходу з бару В. наніс судді Р. легкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії В.

Задача 15. В пізній час суддю Ю. було поранено з вогнепальної зброї. По “гарячим слідам” було затримано раніше судимого Ф. Останній пояснив, що бажав позбавити життя суддю, який, на його погляд, застосував до останнього надто суворий вид покарання.

Кваліфікуйте дії раніше судимого Ф.

5. Завдання для самостійної роботи

До завдань для самостійної роботи у формі тестового контролю здобувачі вищої освіти можуть отримати доступ на сайті НАВС у розділі «Дистанційні курси» за допомогою індивідуального логіну і паролю.

Самостійна робота передбачає пошук та опрацювання рекомендованої літератури, підготовку наукових доповідей, мультимедійних презентацій, виконання завдань, спрямованих на розвиток самостійності та ініціативності, а також підготовку до участі в олімпіадах, круглих столах тощо.

Тема 1. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Особливості домашнього насильства.
2. Особливості кваліфікації зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби.
3. Особливості кваліфікації зараження венеричною хворобою.
4. Особливості кваліфікації незаконного проведення абортів або стерилізації.
5. Особливості кваліфікації незаконної лікувальної діяльності.

Тема 2. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Відмежування зґвалтування від сексуального насильства.
2. Особливості кваліфікації примушування до вступу в статевий зв'язок.

3. Особливості кваліфікації статевих зносин з особою, яка не досягла 16-річного віку.

Тема 3. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти власності.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї.
2. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою.
3. Умисне знищення або пошкодження майна.
4. Необережне знищення або пошкодження майна.
5. Порушення обов'язків щодо охорони майна.
6. Погроза знищення майна.
7. Придбання або збут майна, одержаного кримінально протиправним шляхом.

Тема 4. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Кваліфікація створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань.
2. Кваліфікація недбалого зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів.

Тема 5. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Кваліфікація наруги над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого.
2. Кваліфікація жорстокого поводження з тваринами
3. Кваліфікація ввезення, виготовлення, збуту або розповсюдження порнографічних предметів.
4. Кваліфікація знищення, руйнування або пошкодження пам'яток-об'єктів культурної спадщини та самовільне проведення пошукових робіт на археологічній пам'ятці.
5. Кваліфікація створення або утримання місць розпусти і звідництва.

Тема 6. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Кваліфікація схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 315 КК)
2. Кваліфікація незаконного публічного вживання наркотичних засобів (ст. 316 КК).

Тема 7. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, проти правосуддя.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Хто визнається службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми?
2. В чому виражаються суб'єктивні ознаки декларування недостовірної інформації?
3. Хто є суб'єктом зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги?
4. Що слід розуміти під тяжкими наслідками у статтях 364-367 КК?
5. Що означає перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу?
6. Що означає провокація підкупу?
7. Хто є суб'єктом притягнення завідомо невинного до кримінальної відповідальності?
8. В чому виражаються об'єктивні та суб'єктивні ознаки порушення права на захист?
9. Які особи не підлягають кримінальній відповідальності за заздальгідь не обіцяне приховування кримінального правопорушення?

ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Як впливає на кваліфікацію кримінальних правопорушень той чи інший вид вбивства?
2. Яким чином позначається на кваліфікації об'єктивна сторона вбивства?
3. Чи впливає на кваліфікацію вік, з якого може наставати кримінальна відповідальність?
4. Що становить собою особлива жорстокість при кваліфікації умисного вбивства?
5. Які особливості кваліфікації вбивства вчиненого на замовлення?
6. Які особливості кваліфікації вбивства, вчиненого повторно?
7. Яким чином впливають на кваліфікацію мотив і мета умисного вбивства?
8. У чому полягає специфіка кваліфікації умисного вбивства, вчиненого на замовлення?
9. Які особливості кваліфікації умисних вбивств за пом'якшуючих обставин?
10. За якими ознаками вчинене кваліфікується як умисне тяжке тілесне ушкодження?
11. У чому відмінність при кваліфікації умисного середньої тяжкості тілесного ушкодження та умисного тяжкого тілесного ушкодження?
12. У чому різниця при кваліфікації залишення в небезпеці та ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані?
13. Які форми об'єктивної сторони згвалтування потрібно розрізняти при кваліфікації кримінальних правопорушень?
14. Які особливості кваліфікації згвалтування, вчиненого повторно?

15. Які особливості кваліфікації зґвалтування, вчиненого групою осіб?
16. Які особливості кваліфікації зґвалтування, що спричинило смерть потерпілого?
17. Які особливості кваліфікації сексуального насильства, вчиненого групою осіб?
18. Які види розбещення охоплюються об'єктивною стороною кримінального правопорушення, передбаченого ст. 156 КК?
19. Хто виступає потерпілим від кримінального правопорушення, передбаченого ст. 156 КК України?
20. Як впливає предмет кримінального правопорушення на кваліфікацію кримінальних правопорушень проти власності?
21. У чому специфіка кваліфікуючих ознак кримінальних правопорушень проти власності?
22. Які особливості кваліфікації викрадення шляхом проникнення в житло, інше приміщення чи сховище?
23. Яка специфіка кваліфікації при завданні значної шкоди потерпілому?
24. Визначте, які типові ознаки способу крадіжки впливають на її кваліфікацію?
25. Що слід враховувати при кваліфікації насильницького та ненасильницького грабежу?
26. У чому полягає різниця при кваліфікації насильницького грабежу та розбою?
27. У чому полягає різниця при кваліфікації розбою та вимагання?
28. Які особливості кваліфікації шахрайства?
29. Яка ознака суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, яке передбачене ч. 1 ст. 255 КК “Створення, керівництво злочинною спільнотою або злочинною організацією, а також участь у ній” є обов'язковою?
30. Чи буде утворювати ознаку бандитизму (ст. 257 КК) використання під час нападів зброї, яка непридатна до використання?
31. В якому випадку застосування зброї можна віднести до терористичного акту?
32. Чи утворює жартівливе повідомлення про загрозу вибуху у середній школі під час занять склад кримінального правопорушення?
33. У чому полягає відмінність між воєнізованим та збройним формуванням чи групою (ст. 260 КК)?
34. Який склад кримінального правопорушення утворює напад із застосуванням насильства, яке є небезпечним для життя і здоров'я, вчинений з метою заволодіння вибухівкою?
35. Чим відрізняється кримінальне правопорушення, передбачене ст. 286 КК, від суміжних діянь та адміністративних порушень?
36. Які наслідки передбачаються в ст. 286 КК?
37. Вкажіть особливості закінчення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 289 КК.
38. Хто може бути суб'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 293 КК “Групове порушення громадського порядку” та ст. 294 КК “Масові заворушення”?

39. Які дії не охоплюються особливою зухвалістю при вчиненні хуліганства (ст. 296 КК)?
40. Які дії охоплюються винятковим цинізмом при вчиненні хуліганства (ст. 296 КК)?
41. Які кваліфікуючі обставини передбачені при хуліганстві (ст.296 КК)?
42. Коли групове порушення громадського порядку (ст. 293 КК) може бути закінченим кримінальним правопорушенням?
43. Що не може бути предметом жорстокого поводження з тваринами (ст. 299 КК)?
44. Які форми об'єктивної сторони протиправних дій з творами, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію не передбачені в ч.1 ст. 300 КК?
45. Які обов'язкові цілі протиправних дій з порнографічними предметами (ст. 301 КК)?
46. Які основні відмінності групового порушення громадського порядку (ст. 293 КК) від хуліганства (ст. 296 КК)?
47. Які особливості кваліфікації контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів?
48. Які особливості визначення предмета кримінального правопорушення при кваліфікації незаконного вироблення, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів?
49. За якими ознаками слід відмежовувати ст. 307 КК від ст. 309 КК?
50. Як особливості визначення моменту закінчення викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання посадовим становищем?
51. Хто може бути виконавцем (співвиконавцем) зловживання владою або службовим становищем?
52. Які особи можуть визнаватись організатором, підбурювачем, пособником зловживання владою або службовим становищем?
53. Яким кримінальним правопорушенням за конструкцією об'єктивної сторони є зловживання владою або службовим становищем?
54. Які дії не відносяться до перевищенням влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу?
55. Які наслідки не визнаються тяжкими при перевищенні влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу?
56. Які дії не характерні для службового підроблення (ст.366 КК)?
57. Що визнається предметом неправомірної вигоди?
58. Що означає зловживання впливом (ст. 369-2 КК)?
59. Яка кваліфікуюча ознака передбачена в ст. 368 КК (прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою)?
60. Яка шкода у статтях 364 КК (зловживання владою або службовим становищем), 365 КК (перевищення влади або службових повноважень

працівником правоохоронного органу), 367 КК (службова недбалість) вважається істотною?

6. Індивідуальні завдання

Тема 1. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи.

Реферати:

1. Відмінність умисного тяжкого тілесного ушкодження, внаслідок якого настала смерть потерпілого, від умисного та необережного вбивства.
2. Конструкція складу кримінального правопорушення умисного вбивства за обтяжуючих обставин.
3. Класифікація обставин, що обтяжують умисне вбивство, та їх зміст.
4. Залишення в небезпеці. Відмінність від ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані.
5. Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншою невиліковною інфекційною хворобою.

Тема 2. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.

Реферати:

1. Кваліфікований склад зґвалтування.
2. Особливості суб'єкта кримінального правопорушення «Примушування до вступу в статевий зв'язок» (ст. 154 КК).
3. Потерпілий в ст. 155 КК.

Тема 3. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти власності.

Реферати:

1. Особливості предмету вимагання.
2. Кваліфікація вимагання, поєднаного із заподіянням тяжких тілесних ушкоджень.
3. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою.
4. Відмінність заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою від шахрайства.
5. Умисне знищення або пошкодження майна.
6. Поняття обману та зловживання довірою. Активна та пасивна форми обману.
7. Електронно-обчислювальна техніка як знаряддя шахрайства.
8. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.

Тема 4. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадської безпеки.

Реферати:

1. Проблемні питання кваліфікації терористичного акту.

2. Ознаки бандитизму.
3. Проблеми кваліфікації недбалого зберігання вогнепальної зброї.
4. Проблеми кваліфікації завідомо неправдивого повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності.

Тема 5. Кваліфікація кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.

Реферати:

1. Кваліфікація масових заворушень та відмежування від групового порушення громадського порядку.
2. Кваліфікуючі ознаки хуліганства та відмежування кримінального правопорушення від адміністративних правопорушень.
3. Особливості втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність.
4. Твори, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію як предмет кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності.
5. Порнографічні предмети як предмет кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності

Тема 6. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення.

Реферати:

1. Проблемні питання об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 308 КК.
2. Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 317 КК)

Тема 7. Кваліфікація кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, проти правосуддя.

Реферати:

1. Дискусійні питання щодо відмежування зловживання владою або службовим становищем від суміжних кримінальних правопорушень.
2. Особливості суб'єкта у кримінальних правопорушеннях у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
3. Актуальні проблеми незаконного збагачення.
4. Актуальні проблеми зловживання впливом.
5. Актуальні проблеми завідомо незаконного затримання, приводу, домашнього арешту або тримання під вартою.

7. Методи навчання

Основними формами проведення занять з навчальної дисципліни «Кримінально-правова кваліфікація» є лекційні, семінарські та практичні заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти. Після закінчення вивчення цієї навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти складають екзамен.

Словесні методи:

Розповідь-пояснення використовується під час навчання слухачів на протязі лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та слухачем, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати студента на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою їх викладач активізує діяльність слухачів, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція служить для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, уведення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Наочні методи:

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, самостійні письмові роботи, контрольні роботи, написання тестів.

Рольова гра: пояснення фабули (змісту й умов гри);
підготовку дійових осіб для виконання своїх ролей;
підготовку учнів-експертів, ведучого.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – екзамен, усне та письмове опитування. Контроль самостійної та індивідуальної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених даною програмою.

Контроль. Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів вищої освіти відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу занять. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється

самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Поточний контроль здійснюється через оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом практичних занять, а також шляхом:

- проведення експрес-опитувань;
- тестування;
- підготовки доповідей і рефератів;
- написання самостійних і модульних контрольних робіт.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів вищої освіти і вміння застосовувати їх на практиці.

Проміжний контроль передбачає перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного і практичного матеріалу. Рівень практичних навичок оцінюється в процесі виконання здобувачами завдань з практичною складовою.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)

Критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Критерії оцінювання результатів навчання

Усний виступ та виконання письмового завдання, тестування	Критерії оцінювання
5	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив від 90% тестових завдань.
4	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 75–90% тестових завдань.
3	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60–75% тестових завдань.
2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив до 60% тестових завдань.

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Нормативним підґрунтям встановлення рейтингу компетентності є Закон України «Про вищу освіту». Відповідно до статті 50 Закону України «Про вищу освіту» формами організації освітнього процесу є:

1) навчальні заняття; 2) самостійна робота; 3) практична підготовка; 4) контрольні заходи.

Вищий навчальний заклад на підставі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми за кожною спеціальністю розробляє навчальний план, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що затверджується керівником вищого навчального закладу (п.4 статті 10 ЗУ «Про вищу освіту»).

За рекомендацією МОН України розподіл балів з яких формується рейтинг компетентності здобувача вищої освіти відбувається між поточним контролем (60 балів) та підсумковим контролем (40 балів).

Рейтинг з навчальної роботи здобувача СВО НАВС

Відповідно до структури навчального плану навчальна робота складається з *аудиторної роботи* (лекційні, практичні, семінарські заняття) та *самостійної роботи*.

Оцінювання компетентності з навчальної роботи здобувача з дисциплін, що забезпечуються кафедрою здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 2 до 5.

Рейтинг компетентності з навчальної роботи здобувача СВО визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу, отриманого на семінарських та практичних заняттях з урахуванням роботи на лекційних заняттях та самостійної роботи протягом опанування навчальної дисципліни помноженого на коефіцієнт K_1 ($K_1=60:5=12$) з округленням результату до цілого числа.

Фіксація результатів компетентності здобувача СВО

Для занесення результатів компетентності здобувача СВО у відомість обліку успішності, залікову книжку використовується таблиця співвідношення між рейтингом здобувача та ECTS оцінками.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за усі види робіт								Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60 %</i>								<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Самостійна робота	екзамен	
5	5	5	5	5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Під час проведення всіх видів занять використовується обладнання і

програмне забезпечення:

- в очному (offline) режимі інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка;
- в змішаному (blended) режимі дистанційні навчальні курси дисципліни на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет (на платформах Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment, Google Meet);
- без очної складової в дистанційному режимі (on-line) за вибором викладача програмне забезпечення через мережу Інтернет.

На платформі Moodle розміщені допоміжні матеріали.

Системо-технічне забезпечення навчальної дисципліни складається із:

- апаратних засобів (персональних комп'ютерів, мережевого обладнання, джерел безперебійного живлення, серверів, обладнання для відеоконференц зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах.

- інформаційно-комунікаційного забезпечення навчальної дисципліни із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу у синхронному та асинхронному режимах;

- програмного забезпечення загального призначення.

Веб-ресурси навчальної дисципліни, що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, містять:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування освітнього процесу (навчальні та робочі навчальні програми, навчально-тематичні плани);
- відеозаписи лекцій, семінарів тощо;
- мультимедійні лекційні матеріали;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем; електронні бібліотеки чи посилання на них; бібліографії.

10. Перелік питань/завдань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Кримінально-правова кваліфікація: поняття, принципи, види та суб'єкти.

2. Колізія та конкуренція кримінально-правових норм при кваліфікації кримінального правопорушення.
3. Кваліфікація закінченого та незакінченого кримінального правопорушення.
4. Кваліфікація кримінального правопорушення, вчиненого у співучасті.
5. Кваліфікація повторності, сукупності та рецидиву кримінальних правопорушень.
6. Поняття вбивства та його види.
5. Кваліфікація умисного вбивства при обтяжуючих обставинах (ст. 115 КК).
6. Кваліфікація умисного вбивства при пом'якшуючих обставинах (ст.ст. 116, 117, 118 КК).
7. Поняття та види тілесних ушкоджень.
8. Кваліфікація умисного тяжкого тілесного ушкодження (ст. 121 КК).
9. Відмінність умисного тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілого від умисного вбивства та вбивства через необережність.
10. Кваліфікація умисного середньої тяжкості тілесного ушкодження (ст. 122 КК).
11. Кваліфікація легкого тілесного ушкодження (ст. 125 КК).
12. Кваліфікація домашнього насильства (ст. 126-1 КК).
13. Кваліфікація зараження венеричною хворобою (ст. 133 КК)
14. Кваліфікація зґвалтування (ст. 152 КК).
15. Кваліфікація сексуального насильства (ст. 153 КК).
16. Відмежування зґвалтування від сексуального насильства.
17. Примушування до вступу в статевий зв'язок (ст. 154 КК).
18. Вчинення дій сексуального характеру з особою, яка не досягла шістнадцятирічного віку (ст. 155 КК).
19. Кваліфікація розбещення неповнолітніх (ст. 156 КК).
20. Кваліфікація крадіжки (ст. 185 КК). Відмежування від грабежу.
21. Кваліфікація грабежу (ст. 186). Відмежування від розбою.
22. Кваліфікація розбою (ст. 187 КК).
23. Кваліфікація вимагання (ст. 189 КК). Відмінність вимагання від інших кримінальних правопорушень проти власності.
24. Кваліфікація шахрайства (ст. 190 КК). Відмінність шахрайства від інших кримінальних правопорушень проти власності.
25. Кваліфікація привласнення, розтрати майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК).
26. Кваліфікація умисного знищення або пошкодження майна (ст. 194 КК).
27. Кваліфікація придбання, отримання, зберігання чи збуту майна, одержаного кримінально протиправним шляхом (ст. 198 КК).
28. Кваліфікація групового порушення громадського порядку (ст. 293 КК).
29. Кваліфікація наруги над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого.

30. Кваліфікація сутенерства або втягнення особи у заняття проституцією.
31. Кваліфікація втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність.
32. Кваліфікація масових заворушень (ст. 294 КК).
33. Кваліфікація хуліганства (ст. 296 КК). Відмежування хуліганства від суміжних кримінальних правопорушень та адміністративних правопорушень.
34. Кваліфікація наруги над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого (ст. 297 КК).
35. Кваліфікація жорстокого поводження з тваринами (ст. 299 КК).
36. Кваліфікація ввезення, виготовлення, збуту і розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію (ст. 300 КК).
37. Кваліфікація проституції або примушення чи втягнення до заняття проституцією (ст. 303 КК).
38. Кваліфікація втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність (ст. 304 КК).
39. Кваліфікація контрабанди наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів (ст. 305 КК).
40. Кваліфікація незаконного вироблення, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК). Відмежування від кримінального правопорушення, передбаченого ст. 309 КК.
41. Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем (ст. 308 КК).
42. Кваліфікація посіву або вирощування снотворного маку чи конопель (ст. 310 КК).
43. Незаконне введення в організм наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 314 КК).
44. Кваліфікація посів або вирощування снотворного маку чи конопель (ст. 310 КК).
45. Кваліфікація схиляння до вживання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 315 КК).
46. Кваліфікація незаконного публічного вживання наркотичних засобів (ст. 316 КК).
47. Кваліфікація організації або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 317 КК).
48. Кваліфікація несанкціонованого втручання в роботу інформаційних (автоматизованих), електронних комунікаційних, інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних мереж
49. Кваліфікація створення з метою протиправного використання, розповсюдження або збуту шкідливих програмних чи технічних засобів, а також їх розповсюдження або збут
50. Кваліфікація порушення правил експлуатації електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних

мереж чи мереж електрозв'язку або порядку чи правил захисту інформації, яка в них оброблюється.

51. Кваліфікація перешкоджання роботі електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж чи мереж електрозв'язку шляхом масового розповсюдження повідомлень електрозв'язку

52. Кваліфікація несанкціонованого збуту або розповсюдження інформації з обмеженим доступом, яка зберігається в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або на носіях такої інформації.

53. Кваліфікація несанкціонованих дій з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї.

11.Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Бабаніна В. В. Механізм створення та реалізації кримінального законодавства України: монографія. Київ, ФОП Маслаков, 2019. 512 с.
2. Бондаренко О. С., Кришевич О. В., Пахомов В. В. Предмет злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг: науково-практ. посіб. Суми: Сумський держ. ун-т, 2019. 313 с.
3. Задоя К. П. Узагальнення проблем застосування законодавства, що встановлює відповідальність за корупційні злочини / ред. М. І. Хавронюк. Київ, 2019. URL: <https://www.slideshare.net/CentrePravo/ss-186225317>.
4. Конституція України від 28 червня 1996 р. (офіційний текст). URL: <http://www.president.gov.ua/en/content/constitution.html>.
5. Корупційні схеми: їх кримінально-правова кваліфікація і досудове розслідування / За ред. М. І. Хавронюка. Київ: Москаленко О. М., 2019. 464 с.
6. Кримінальна відповідальність за несанкціоноване втручання в роботу ЕОМ: монографія / Ю. А. Бельський, П. А. Воробей, А. В. Савченко, О. Г. Колб. Київ: Юрінком Інтер, 2019 р. 263 с.
7. Кримінальний кодекс України. Станом на 20.01.2020. Офіційний текст. Постатейний зміст. Київ, ЦУЛ, 2020. 175 с.
8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 11-те вид., переробл. та допов. Київ: ВД «Дакор», 2019. 1384 с.
9. Орловський Р. С. Теоретичні та методологічні проблеми інституту співучасті у кримінальному праві України: монографія. Харків: Право, 2019. 624 с.
10. Попович В. М., Трачук П. А., Андрушко А. В., Логін С. В. Актуальні проблеми кримінального права: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 256 с.
11. Постанови Пленуму Верховного Суду України (2002–2009 рр.). URL: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs>.
12. Право Європейського Союзу: нормат. матеріали / за ред. І. В. Яковюка. Харків: Право, 2019. 500 с.

13. Строган А. Ю. Склад злочину як підстава кримінальної відповідальності: навч. посіб. Київ: Атіка, 2007. 424 с.
14. Судово-практичний коментар Кримінального кодексу України / за заг. ред. Савченка А. В. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 1272 с.
15. Сучасна кримінально-правова система в Україні: реалії та перспективи. Ю. В. Баулін, М. В. Буроменський, В. В. Голіна, В. К. Грищук, О. В. Зайчук, В. О. Навроцький, О. В. Наден, Ю. В. Нікітін, Н. М. Оніщенко, Ю. А. Пономаренко, М. І. Хавронюк, О. В. Харитонова, В. І. Шакун. Київ: ВАІТЕ, 2015. 688 с.
16. Тацій В. Я., Борисов В. І., Демидова Л. М. Актуальні питання кримінального законодавства України та практики його застосування: монографія. Харків: Право, 2017. 400 с.

Підручники:

1. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / Бабенко А. М., Вапсва Ю. А., Грищук В. К. та ін. Харків: Вид-во ХНУВС, 2011. 432 с.
2. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 5-те вид. Харків: Право, 2015. 680 с.
3. Кримінальне право України. Загальна та Особлива частини (у схематичних діаграмах) : посібник / Савченко А. В., Шуляк Ю. Л. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 312 с.
4. Кримінальне право України. Особлива частина. Альбом схем: Навч. посіб / [В.Я. Горбачевський, І.А. Вертилецька, О.В. Микитчик, В.С. Плугатир, М.В. Плугатир]. К. 2015. 576 с.
5. Кримінальне право України: Загальна та особлива частини: навч. посіб. / Т. О. Гончар, Є. Л. Стрельцов. Х. 2014. 240 с.
6. Кримінальне право. Особлива частина : підручник. У 2-х т. – Т. 2 / за ред. проф. О. О. Дудорова, доц. Є. О. Письменського. Луганськ. 2012. 703 с.
7. Кримінальне право: Навчальний посібник / О.О. Дудоров, М. І. Хавронюк. К.: Ваіте, 2014.944 с.
8. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Теорія кваліфікації злочинів: підручник / за заг. ред. проф. Шакуна В. І. Київ: Алерта, 2013. 320 с.
9. Українське кримінальне право. Загальна частина: підручник / за ред. В. О. Навроцького. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 712 с.
10. Фріс П. Л. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник. 2-ге вид. Київ: Атіка, 2009. 512 с.

Навчальні посібники:

1. Вереша Р. В. Вина у кримінальному праві: навчально-методичний вимір: навч. посіб. Київ: Атіка, 2006. 408 с.
2. Данилевський А. О., Болдарь Г. Є. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів проти життя та здоров'я особи: проблеми кваліфікації та відмежування від суміжних складів злочинів: наук.-практ. посібник. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2011. 152 с.
3. Коржанський М. Й. Кваліфікація злочинів: навч. посібн. 3-тє вид. Київ: Атіка, 2007. 592 с.
4. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації: навч. посібник. 2-ге вид. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 512 с.

5. Науково-практичний коментар до Кримінального процесуального кодексу України : від 13 квіт. 2012 р. / [О. А. Банчук та ін.] ; за ред. О. А. Банчука, Р. О. Куйбіди, М. І. Хавронюка. – Х. : Фактор, 2013. – 1072 с.

6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України (Додаток змін на 01.01.2014). / за заг. ред. Стрельцова Л. М., Алієва О. М., Білаш О. В. Х. : Одиссей, 2014. 912 с.

7. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Д. С. Азаров, В. К. Грищук, А. В. Савченко [та ін.]; за заг. ред. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Чернея. К. : Юрінком Інтер, 2017. 1154 с.

8. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. О. І. Мотлях. К. : Центр учебной литературы, 2014. 696 с.

9. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / К. І. Беляков, П. Д. Біленчук, І. М. Білодід [та ін.]; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ: Центр учб. літ., 2016. 536 с.

10. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. 10-те вид., переробл. та доповн. За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. К. : ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

11. Савченко А. В., Батюк О. В. Нормативно-правові підстави діяльності, пов'язаної із запобіганням корупційним та іншим злочинам у сфері виконання покарань. Корупційні та інші злочини, що вчиняються у сфері виконання покарань: кримінологічна характеристика та запобігання: навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. 444 с. (С. 190–221).

12. Симоненко Н.О., Савченко А.В, Горбачевський В.Я. Кримінально-правова характеристика зґвалтувань : навч. посібник. Київ : Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. 90 с.

13. Symonenko N. O. Кримінальна відповідальність за нецільове використання Симоненко Н.О., Савченко А.В, Стрільців О. М. Кримінально-правова характеристика та особливості кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів : навч. посібник. Київ : Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2023. 254 с.

Монографії:

1. Бабіков О. П., Олійник О. О. Кримінально-правова характеристика підкупу службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно – правової форми: історичний, зарубіжний та вітчизняний досвід. монографія. Миргород, 2019. 225 с.

2. Батиргарєєва В. С. Рецидивна злочинність в Україні: соціально-правові та кримінологічні проблеми: монографія. Харків: «Право», 2009. 576 с.

3. Бельський Ю. А., Воробей П. А., Савченко А. В., Колб О. Г. Кримінальна відповідальність за несанкціоноване втручання в роботу ЕОМ: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2019 р. 263 с.

4. Брич Л. П. Теорія розмежування складів злочинів: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 712 с.

5. Віскунов В. В. Кримінальна відповідальність за знищення, підробку або заміну номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу: монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 224 с.
6. Вознюк А. А. Кримінальна відповідальність за створення злочинних об'єднань та участь у них: монографія. Київ: ФОП Маслаков, 2018. 928 с.
7. Вознюк А. А. Спеціальні види звільнення від кримінальної відповідальності учасників організованих злочинних об'єднань: монографія. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2015. 236 с.
8. Воробей П. А. Теорія і практика кримінально-правового ставлення в винуватця: монографія Київ: Видавництво Національної академії внутрішніх справ України, 1997. 184 с.
9. Головкін Б. М. Корислива насильницька злочинність в Україні: феномен, детермінація, запобігання: монографія. Харків: Право, 2011. 244 с.
10. Данилевська Ю. О., Каменський Д. В. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення: проблеми кримінально-правової кваліфікації: практ. пос. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. 288 с.
11. Дудоров О. О. Кримінально-правова характеристика злочинів проти статевої свободи та статевої недоторканності особи: наук.-практ. пос. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. 352 с.
12. Ємельянов М. В. Кримінальна відповідальність за шахрайство: монографія. Харків: Видавництво «Право», 2014. 176 с.
13. Житний О. О. Кримінальне право України в міжнародному вимірі (порівняльно-правовий аналіз): монографія: Харківський нац. ун-т внутр. справ. Харків: Одісей, 2013. 376 с.
14. Заславська М. Г. Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей: соціальна обумовленість і склад злочину: монографія. Харків: Видавництво «Право», 2013. 216 с.
15. Калмиков Д. О., Данилевський А. О. Кримінальна та адміністративна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами: монографія: Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2013. 616 с.
16. Кришевич О. В., Кузьменко О. В., Чорна В. Г. Адаптація національного законодавства відповідно до Угоди про асоціацію з Європейським Союзом: наукова монографія. Київ: Видавничий центр «Кафедра», 2019. С. 410–429.
17. Кузнецов В. В. Кримінально-правова охорона громадського порядку в українському вимірі: монографія. Київ: ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2012. 908 с.
18. Кузнецов В. В., Бабаніна В. В., Кузнецова Л. О. Кримінальна відповідальність за хуліганство: національний та зарубіжний досвід: монографія. Київ: ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2013. 268 с.
19. Куц В. М., Кириченко Ю. В. Кримінальна відповідальність за незаконне використання електричної або теплової енергії: монографія. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 160 с.
20. Музика А. А., Горох О. П. Покарання за незаконний обіг наркотичних засобів: монографія. Хмельницький, 2010. 255 с.
21. Савченко А. В., Кузнецов В. В., Москаль Д. П., Сийпловіч М. В. Кримінальна відповідальність за звалтування та насильницьке задоволення

статевої пристрасті неприродним способом: монографія. Ужгород: ТОВ «ІВА», 2012. 272 с.

22. Савченко А. В., Репецький С. П. Суспільна моральність як об'єкт злочинних посягань: монографія. Івано-Франківськ: Тіповід, 2012. 280 с.

23. Савченко А. В., Шуляк Ю. Л. Кримінальна відповідальність за шахрайство в Україні та за кордоном: порівняльно-правове дослідження. Київ: Вид-во ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2013. 216 с.

24. Старук Ю. О. Кримінальна відповідальність за використання майна, здобутого від незаконного обігу наркотиків: монографія. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. 320 с.

25. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та інших держав континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації: монографія. Київ: Юрисконсульт, 2006. 1048 с.

Статті:

1. Akimov Mykhailo, Politova Anna Definition of corrupt crimes and practice of application of some articles of Criminal Code of Ukraine in corruption counteraction. *The institutionalization of public relations in the fight against corruption: the experience of countries of Eastern and Western legal traditions (universal theoretical framework for relevant anti-corruption law of Ukraine): collective monograph. Volume 2* Tallinn: Baltija Publishing, 2019. 448 p. Pp. 168–187.

2. Savchenko A. V., Drozd O. Y., Oliinyk O. S. Comparative and legal analysis of criminal and legal protection of individual components of natural environment: European and international experience. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, Volume VIII, Fall, 7 (29): 1897–1193. DOI: 10.14505/jarle.v8.5 (29).13. Available from: <https://journals.aserspublishing.eu/jarle/issue/archive>.

3. Вознюк А. А. Банди, терористичні об'єднання, не передбачені законом воєнізовані або збройні формування – спеціальні види злочинних об'єднань чи самостійні форми співучасті? *Кримінально-правові та кримінологічні засоби протидії злочинам проти громадської безпеки та публічного порядку*: зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. до 25-річчя ХНУВС (18 квіт. 2019 р., м. Харків). Харків: ХНУВС, 2019. С. 51–54.

4. Дудоров О. О. Зловживання впливом: проблеми кваліфікації (судова практика). *Юридичний вісник України*. 2019. URL: <https://barristers.org.ua/news/zlovzhyvannya-vplyvom-problemy-kvalifikatsiyi-sudova-praktyka/>

Електронні джерела та адреси з мережі Internet:

1. Постанови Пленуму Верховного Суду. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/postanovap/.

2. Про практику застосування судами законодавства у справах про злочини неповнолітніх: постанова Пленуму Верховного Суду України від 16 квітня 2004 р. № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va005700-04>

3. Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями: постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05>

4. Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи. постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 7 лютого 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03>

5. Про судову практику у справах про злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 30 травня 2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-08>

6. Про судову практику у справах про необхідну оборону: постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0001700-02>

7. Про судову практику у справах про хабарництво: постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 26 квітня 2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-02>

Інформаційні ресурси

<http://www.president.gov.ua> – офіційний веб-сайт Офісу Президента України.

<http://www.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

<http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.

<http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.

<http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб-портал судової влади України.

<http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Офісу Генерального прокурора.

<http://www.minjust.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.

<http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний державний реєстр судових рішень.

<http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.

<http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.

<http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm> – Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія.

<http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib> – Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія».

<http://lawcentre.org.ua> – Центр розвитку українського права.

**Старший науковий співробітник
наукової лабораторії з
проблем протидії злочинності ННІ №1,
кандидат юридичних наук, доцент**

**Доцент кафедри кримінального права,
кандидат юридичних наук, доцент**

Ілона ЖУК

Наталія СИМОНЕНКО